

คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนา
ชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561

**Interpersonal Skills and Responsibility Characteristics of Community
Development Graduated from Nakhon Si Thammarat
Rajabhat University between 2014-2018**

เดโช แชน้ำแก้ว, เชษฐา มุหะหมัด,
จิตติมา ดำรงวัฒนะ, ดำรงพันธ์ ใจห้าวีระพงศ์ และ บุญยิ่ง ประทุม
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

**Daycho Khaenamkhaew, Chettha Muhamad,
Jittima Damrongwattana, Damrongphan Jaiwiraphong and Boonying Pratum**
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail : Daycho_kha@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

บทความครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบต่อของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 ศึกษาเชิงปริมาณและมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 284 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน กำหนดให้สัดส่วนของประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งได้จำนวนไม่น้อยกว่า 186 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลจากผู้บัณฑิตได้ จำนวน 284 คน ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ และใช้แบบสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตคิดเห็นต่อคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบต่อของบัณฑิตเฉลี่ย 5 ปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.50$) และมีข้อเสนอแนะ ได้แก่ บัณฑิตจากสถานศึกษาที่มีจุดเด่น คือ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ดี เข้าใจการทำงาน ปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานและชาวบ้านได้ดี ควรส่งเสริมและบูรณาการในการทำงานร่วมกับผู้อื่นในลักษณะภาคีเครือข่ายในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะบัณฑิตที่สอดคล้องกับการทำงานและการพัฒนาชุมชน

คำสำคัญ: คุณลักษณะของบัณฑิต; ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบต่อ

Abstracts

This article aims to study: interpersonal skills and responsibility characteristics of community development Graduated from Nakhon Si Thammarat Rajabhat University between 2014-2018. Using Craigsie and Morgan ready-made tables, a quantitative research was undertaken with a sample group of 284 graduate users. The population percentage is 0.5, the tolerance level is 5%, and the confidence level is 95%, resulting in a total of 186 individuals. The data was collected from 284 competent graduate users, according to the study. and using a survey to evaluate the data by the software in order to determine the frequency, percentage, and mean.

The findings revealed as follows:

The graduates' opinions on interpersonal skills and responsibility characteristics of community development graduated in average for 5 years at a high level ($\bar{x} = 4.50$). There are suggestions as follows Graduates have the advantage of listening to other people's opinions well, understanding work, adapting to colleagues and villagers well. Promote and integrate in working with others in various network partners, including developing quality and graduate characteristics that are consistent with work and community development.

Keywords: The Characteristics of the Graduate; Interpersonal Skills and Responsibility.

บทนำ

สังคมโลกยุคโลกาภิวัตน์ที่ไร้พรมแดนก่อให้เกิดเครือข่ายการติดต่อสื่อสารกันอย่างทั่วถึง ทั้งในระดับหมู่บ้าน ชุมชนท้องถิ่นและสังคมประเทศ รวมถึงสังคมระหว่างประเทศโดยผ่านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัยในรูปแบบต่าง ๆ โดยเฉพาะการสื่อสารทางคอมพิวเตอร์และระบบอินเทอร์เน็ต ซึ่งเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนแบ่งปันข้อมูลข่าวสาร และความรู้อย่างกว้างขวาง ตลอดจนมีการเผยแพร่ทางวัฒนธรรมข้ามพรมแดนที่ครอบคลุมพื้นที่สาธารณะอย่างไร้ขีดจำกัด ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อการขยายตัวของชุมชนที่ได้มีการให้ความหมายกว้างออกไปมากกว่าการยึดติดในเรื่องของจำนวนคนและอาณาบริเวณที่อยู่ร่วมกันหรือขอบเขตภายในชุมชนเท่านั้น แต่ยังมีหมายรวมถึงกลุ่มคนในชุมชนท้องถิ่นต่างพื้นที่ที่มีความสนใจในการทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ต้องอาศัยหลักการประสานงานและการประสานความร่วมมือเพื่อจัดระบบความสัมพันธ์ให้กระชับแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ตลอดจนรื้อยัดคนทำงานให้เชื่อมโยงประเด็นปัญหานำไปสู่การการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นแบบบูรณาการ รวมทั้งสภาพปัญหาของตลาดแรงงานและสังคมขณะนี้ยังขาดบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีความรู้เฉพาะทางที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติงานได้จริงในพื้นที่อย่างภาคภูมิใจและมีศักดิ์ศรี เพราะระบบการศึกษาไทยแบบเดิมมุ่งตอบสนองต่อการจ้างงานของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการในสังคมเมืองเป็นหลัก ทำให้เยาวชนไทยส่วนใหญ่มุ่งข้ามความสำคัญของภาคเกษตรและภูมิปัญญาท้องถิ่นย้ายถิ่นเข้าไปแออัดทำงานในสังคมเมือง และบางส่วนก็ยังคงว่างงานไม่สามารถนำความรู้ไปใช้เพื่อการพึ่งพาตนเองและเป็นที่พักพิงของชุมชนท้องถิ่นได้ (สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2560 : 1-13)

จากสถานการณ์ดังกล่าวก็จะมี “บัณฑิตพัฒนาชุมชน” ที่เป็นหัวใจสำคัญในการสร้างเสริมงานพัฒนาชุมชน ทำให้ผู้ผลิตบัณฑิตจำเป็นต้องมีกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องสถานการณ์จริงในงานพัฒนาชุมชน เพื่อให้บัณฑิตพัฒนาชุมชนได้รับความรู้และมีประสบการณ์เพื่อก้าวสู่การทำงานในลักษณะ “นักร้องแบบทางสังคม” เช่น นักพัฒนาชุมชน/นักพัฒนาสังคม เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการชุมชนในหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งองค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรเอกชน ผู้บริหารท้องถิ่น/นักการเมืองท้องถิ่น/สมาชิกสภาท้องถิ่น/ข้าราชการท้องถิ่น นักวิชาการ/นักวิจัย นักพัฒนาเศรษฐกิจ ผู้ประกอบการทางสังคม นักจัดการทรัพยากรท้องถิ่น นักสวัสดิการสังคม นักวิเคราะห์นโยบายและแผนที่เชื่อมประสานการทำงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืน (สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2560 : 1-13) ภายใต้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม (Ethics and Moral) ความรู้ (Knowledge) ทักษะทางด้านปัญญา (Cognitive skills) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal skills and Responsibility) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) (สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2562 : 1-13)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องรู้จักการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความสามารถในการติดต่อสื่อสาร มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน และมีความสามารถในการทำงานเป็นทีม (สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2562 : 1-13) เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลก่อให้เกิดการนับถือตนเอง และเพื่อความสัมพันธ์ระหว่างกันทั้งนี้ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อเนื่อง ทำให้สามารถฝึกฝนตนเองได้ รวมถึงเข้าใจผู้อื่นและสิ่งแวดล้อมรอบบุคคล (Lee, 2021 : 799-804) ซึ่งทุกความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างบุคคลเป็นสื่อกลางในการสร้างความเข้าใจและช่วยลดยุทธศาสตร์ต่าง ๆ ในอนาคต (Kwon, 2021 : 1293-1304) รวมทั้งสามารถสะท้อนถึงการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานในวิชาชีพได้ เน้นโครงการ หรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนเห็นประโยชน์แก่ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน สร้างสันติสุขให้เกิดขึ้นในชุมชน ทำงานมีจิตอาสา มีความเสียสละและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชุมชนได้ (ฉัตรชัย ทองคำพันธ์, วิไลวัจส์ กฤษณะภูติ และลักษณะแก้วกล้าหาญ :2561 : 97-110)

จากความสำคัญข้างต้น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง “คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบต่อของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561” ภายใต้คำถามว่า คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบต่อของบัณฑิตเป็นอย่างไร ซึ่งผู้ใช้บัณฑิตจะเป็นผู้สะท้อนความคิดที่บ่งบอกถึงคุณลักษณะ

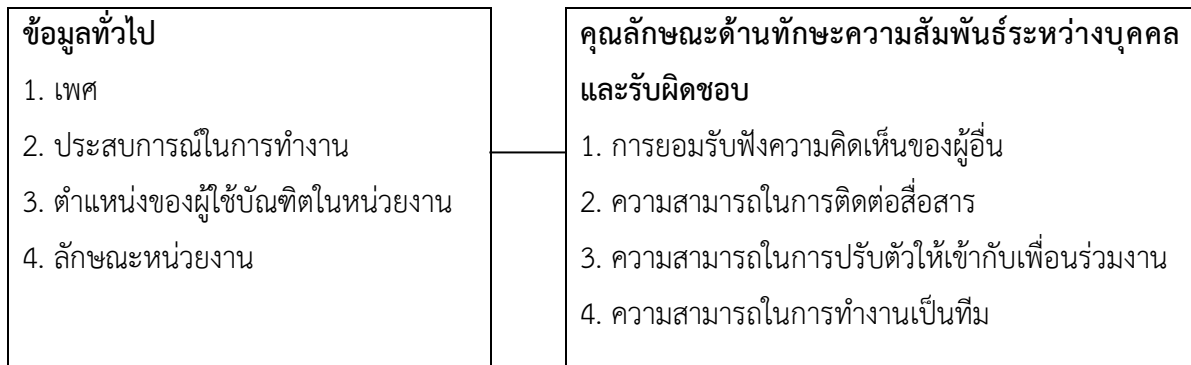
ของบัณฑิตพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาได้ในปัจจุบันและเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการทำงาน
ด้านพัฒนาชุมชนต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนาชุมชน
ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนา
ชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 ดังนี้ (สาขาวิชา
การพัฒนาชุมชน, 2560 : 1-13)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย ทำการการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์
ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรในการศึกษาได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 346 คน เป็นผู้ใช้บัณฑิตที่รับบัณฑิต
พัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561
มาทำงานร่วมกันในองค์กร

2.2 กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 284 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ตารางนี้ใช้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากรเช่นเดียวกัน และกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ 0.5 ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ซึ่งได้จำนวนไม่น้อยกว่า 186 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลจากผู้ใช้บัณฑิตได้จำนวน 284 คน ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์หรือไม่น้อยกว่า 186 คน รายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ปีการศึกษา	จำนวนผู้ใช้บัณฑิต	จำนวนผู้ใช้บัณฑิตที่เก็บข้อมูลได้จริง
2557	47	47
2558	120	102
2559	83	80
2560	63	24
2561	33	31
รวม	346	284

(ที่มา : สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2558 : 1-13 ; สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2559 : 1-13 ; สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2560 : 1-13 ; สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2561 : 1-13 ; สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2562 : 1-13)

3. เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสำรวจที่สร้างขึ้นโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช เป็นการศึกษาวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบ (สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2562 : 1-13) สร้างข้อคำถามในแบบสอบถาม และตรวจสอบเนื้อหา ภาษา สำนวน และปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ แบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

3.1 ตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการทำงาน ตำแหน่งของผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงาน และลักษณะหน่วยงาน เป็นคำถามให้เลือกตอบ

3.2 ตอนที่ 2 เกี่ยวกับคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบ โดยใช้กรอบแนวคิดคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนาชุมชน ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้แก่ (1) การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (2) ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร (3) ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน และ (4) ความสามารถในการทำงานเป็นทีม (สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน, 2562 : 1-13) เป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ได้แก่ ระดับ 5 หมายถึง มากที่สุด, ระดับ 4 หมายถึง มาก, ระดับ 3 หมายถึง ปานกลาง, ระดับ 2 หมายถึง น้อย, ระดับ 1 หมายถึง น้อยที่สุด และมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยคุณลักษณะด้าน

ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มากที่สุด, ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มาก, ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ปานกลาง, ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง น้อย และค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง น้อยที่สุด (สุทธิพร บุญมาก, 2560 : 54)

3.3 ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการขออนุเคราะห์หนังสือราชการเพื่อเก็บข้อมูลจากคณะ ฯ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช และส่งแบบสอบถามไปยังผู้ใช้บัณฑิตโดยตรงผ่านช่องทางจดหมาย ทางไลน์ และทาง Face book ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 จำนวน 346 ชุด ซึ่งได้ข้อมูลและการติดต่อผู้ใช้บัณฑิตจากบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชที่จบการศึกษาในระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 ได้แบบสำรวจกลับมา จำนวน 284 ชุด นำแบบสำรวจที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของการตอบคำถามเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจที่ได้จากแบบสำรวจในตอนต้นที่ 1 ทำการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน และร้อยละ โดยใช้ตารางประกอบคำอธิบาย

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิต ที่ได้จากแบบสำรวจในตอนต้นที่ 2 ทำการวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย โดยใช้ตารางประกอบคำอธิบาย

5.3 รวบรวมข้อมูลข้อเสนอแนะ ที่ได้จากแบบสำรวจในตอนต้นที่ 3 ทำการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วสรุปประเด็นที่สำคัญ ๆ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 68.31 มีประสบการณ์ในการทำงาน 10-20 ปี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 39.79 มีตำแหน่งของผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงานเป็นหัวหน้างาน จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 54.58 และมีลักษณะหน่วยงานเป็นหน่วยงานราชการ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 40.14 ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	194	68.31
หญิง	90	31.69

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสำรวจ	จำนวน	ร้อยละ
รวม	284	100.00
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ต่ำกว่า 10 ปี	92	32.39
10-20 ปี	113	39.79
20 ปีขึ้นไป	79	27.82
รวม	284	100.00
3. ตำแหน่งของผู้ใช้บัณฑิตในหน่วยงาน		
หัวหน้างาน	155	54.58
ผู้จัดการ	81	28.52
เจ้าของกิจการ	48	16.90
รวม	284	100.00
4. ลักษณะหน่วยงาน		
หน่วยงานราชการ	114	40.14
บริษัทเอกชน	45	15.85
องค์กรท้องถิ่น	45	15.85
ธุรกิจอิสระ/ส่วนตัว	36	12.67
ธนาคาร/สถาบันการเงิน	33	11.62
รัฐวิสาหกิจ	11	3.87
รวม	284	100.00

2. คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 สรุปได้ดังนี้

คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บัณฑิตคิดเห็นต่อคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตเฉลี่ย 5 ปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย 5 ปี จากมากไปหาน้อย ผลการศึกษาพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) รองลงมา คือ ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสามารถในการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 รายละเอียดค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561

ทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่าง บุคคล และ รับผิดชอบ	คะแนนความเห็นของผู้ใช้บัณฑิต											
	ปี 2557		ปี 2558		ปี 2559		ปี 2560		ปี 2561		เฉลี่ย 5 ปี	
	\bar{X}	แปล ผล	\bar{X}	แปล ผล	\bar{X}	แปล ผล	\bar{X}	แปล ผล	\bar{X}	แปล ผล	\bar{X}	แปล ผล
การยอมรับ ฟังความ คิดเห็นของ ผู้อื่น	4.5 2	มาก ที่สุด	4.6 8	มาก ที่สุด	4.8 1	มาก ที่สุด	4.3 4	มาก	4.6 2	มาก ที่สุด	4.59	มาก ที่สุด
ความสามารถ ในการ ติดต่อสื่อสาร	4.5 2	มาก ที่สุด	4.4 6	มาก	5.0 0	มาก ที่สุด	4.2 1	มาก	4.7 3	มาก ที่สุด	4.58	มาก ที่สุด
ความสามารถ ในการปรับตัว ให้เข้ากับ เพื่อนร่วมงาน	4.5 7	มาก ที่สุด	4.4 5	มาก	4.8 5	มาก ที่สุด	4.4 6	มาก	4.3 8	มาก	4.54	มาก ที่สุด
ความสามารถ ในการทำงาน เป็นทีม	3.6 7	มาก	4.1 6	มาก	4.9 5	มาก ที่สุด	4.1 3	มาก	4.5 8	มาก ที่สุด	4.29	มาก
รวม	4.32	มาก	4.44	มาก	4.90	มาก ที่สุด	4.29	มาก	4.58	มาก ที่สุด	4.50	มาก

3. ข้อเสนอแนะ

จากคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนาชุมชน ที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 มีข้อเสนอแนะสรุปได้ ดังนี้

3.1 ควรมีการสร้างความร่วมมือในด้านต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยร่วมกับชุมชนท้องถิ่น ได้ดียิ่งขึ้น

3.2 ควรมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับผู้อื่นในลักษณะภาคีเครือข่ายการพัฒนาชุมชนได้

3.3 จะต้องมีการสร้างขวัญกำลังใจและพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบต่ออย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เป็นสถาบันสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ต่อความต้องการของตลาดแรงงานมาก เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และตัวบัณฑิตเอง

3.4 บัณฑิตจากสถานศึกษานี้เป็นคนที่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ดี เข้าใจการทำงานได้ง่าย และปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานและชาวบ้านได้ดี

อภิปรายผลการวิจัย

คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จ การศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 สรุปผลการศึกษาได้ว่า ผู้ใช้บัณฑิตคิดเห็นต่อคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิต เฉลี่ย 5 ปี อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) สอดคล้องกับการศึกษาของจุฑามาศ เบ้าคำกอง และคณะ (2560 : 86-94) ที่ได้สรุปว่า ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ต้องมีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อสังคม ตระหนักในจรรยาบรรณ วิชาชีพ ความอดทน มุ่งมั่น ชยัน สุ้งาน มีความรับผิดชอบต่อสังคม และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี สามารถ ประกอบวิชาชีพได้อย่างมีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตได้

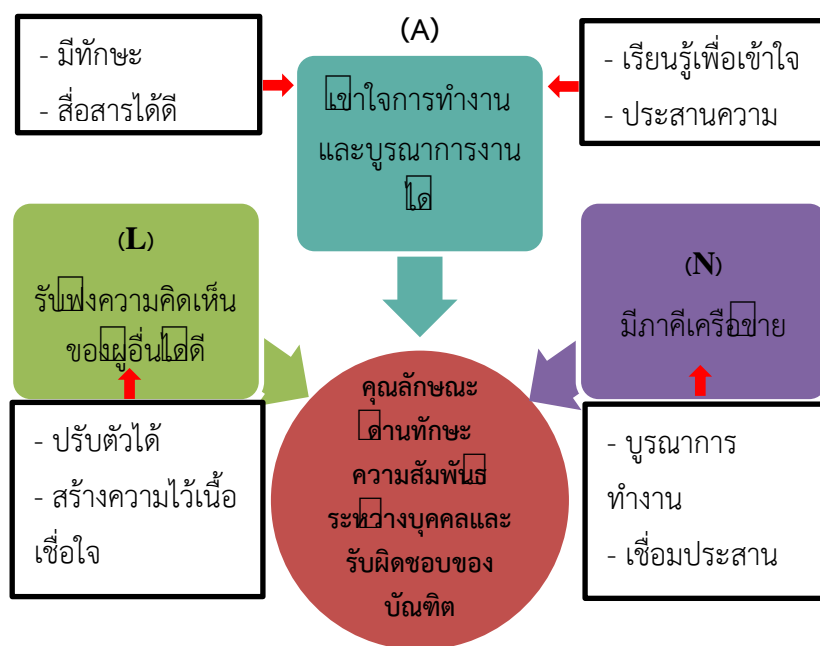
สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของฉัตรชัย ทองคำพันธ์ุ, วิไลวัจน์ ฤกษ์ฤทธิ และ ลักษณะ แก้วกล้าหาญ (2561 : 97-110) ที่สรุปได้ว่า การแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ก็ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีวิสัยทัศน์ที่กว้างขวางและการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นอย่างดี รวมทั้งความสามารถในการแสดงออกถึง ภาวะความเป็นผู้นำ กล้าแสดงออกอยู่เสมอทั้งมีความรับผิดชอบต่อองค์กรและสังคม มีการวางตัวและ “แสดง ความคิดเห็นที่เหมาะสม” กับบทบาทหน้าที่ในความรับผิดชอบในการปฏิบัติต่อหน่วยงาน รวมทั้งไม่ละเมิด สิทธิของผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อผลการปฏิบัติของตน ในขณะที่รองลงมา คือ ความสามารถในการ ติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของขวัญตา หนูปล้อง, สุดาวรรณ มี บัว และลัญจกร นิลกาญจน์ (2561 : 189-199) ที่สรุปได้ว่า นักพัฒนาแนวใหม่ให้มีความทันสมัย ใน

เรื่องฐานข้อมูล การเผยแพร่ข้อมูล การสร้างแหล่งเรียนรู้ที่เข้าถึงข้อมูลได้สะดวกรวดเร็ว สามารถพัฒนาที่สอดคล้องกับ “การสื่อสารและเทคโนโลยี” ด้วยกันได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสามารถในการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของศรีสุตา ไชยวิจารณ์ (2561 : 59-72) ที่สรุปได้ว่า การส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดความเข้าใจการจัดการที่เน้นผู้เรียนหรือ “คนในชุมชน” เป็นศูนย์กลาง สร้างพื้นที่สาธารณะเพื่อให้ได้จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ หรือกิจกรรมทางวิชาการเพื่อสร้างความเป็น “เอกภาพหรือการทำงานเป็นทีม”

ส่วนข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บัณฑิต ได้แก่ บัณฑิตจากสถานศึกษานี้มีจุดเด่น โดยสรุปคือ

1. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ดี บัณฑิตเป็นคนที่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและพร้อมที่จะเรียนรู้ถึงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของคนในชุมชน
2. เข้าใจการทำงานและบูรณาการงานได้ เข้าใจระบบการทำงานและสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานและชาวบ้านได้ดี มีการส่งเสริมการบูรณาการในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
3. มีภาคีเครือข่าย บัณฑิตสามารถทำงานลักษณะภาคีเครือข่ายเพื่อสร้างความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ระหว่างมหาวิทยาลัยร่วมกับชุมชนท้องถิ่น พร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพและคุณลักษณะบัณฑิตที่สอดคล้องกับการทำงานชุมชน จึงต้องส่งเสริมในลักษณะการลงมือปฏิบัติจริง

จากข้อเสนอแนะสอดคล้องกับการศึกษาของธัญธูชา รัตนพันธ์, สรเดช ครุฑจ้อน และมนต์ชัย เทียนทอง (2561 : 15-24) ที่ได้สรุปว่า การเรียนรู้แบบมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ จำเป็นต้องรู้จัก “รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น” พร้อมการลงมือปฏิบัติงานจริง โดยการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง สาธิต สร้างและพัฒนาออกมาเป็นโครงการ หรือชิ้นงานในลักษณะ “เข้าใจการทำงานและบูรณาการงานได้” โดยมีผู้สอนเป็นผู้กระตุ้น แนะนำและให้คำปรึกษา เพื่อเสริมสร้างกระบวนการคิด การสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกัน บ่งชี้ถึง “มีภาคีเครือข่าย” เป็นสิ่งแสดงถึงความสามารถในการทำงานร่วมกับชุมชนและการทำงานร่วมกับสหวิชาชีพได้ซึ่งสามารถสรุปองค์ความรู้ได้ ดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 2 คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561

จากภาพที่ 1 คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 สามารถสรุปองค์ความรู้ได้ในลักษณะ “LAN” รายละเอียด ดังนี้

1. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นได้ดี (listen to opinions of others well) ปรับตัวเข้ากับเพื่อนร่วมงานและชาวบ้านได้ดี จนกลายเป็นคนที่ชาวบ้านไว้วางใจ พร้อมทั้งจะทำงานร่วมกัน
2. เข้าใจการทำงานและบูรณาการงานได้ (Able to understand and integrate work) มีความรู้และมีทักษะในการทำงาน ทำให้สามารถสื่อสาร เข้าใจคนในชุมชน และประสานการมีส่วนร่วมได้
3. มีภาคีเครือข่าย (Network partners) สามารถบูรณาการการทำงานที่เชื่อมประสานงานและคนทุกภาคส่วนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สถาบัน หรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ สามารถนำข้อค้นพบไปประยุกต์ใช้การบริหารจัดการองค์กรในด้านคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่โดดเด่นและตอบโจทย์ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบตามความต้องการของผู้บัณฑิต

2. จากข้อค้นพบเรื่อง ความสามารถในการทำงานเป็นที่อยู่ในระดับมาก แต่ก็มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดมหาวิทยาลัยฯ ควรส่งเสริมคุณลักษณะด้านการทำงานเป็นที่หรือทำงานเป็นภาคีเครือข่ายให้มากขึ้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

3. จากข้อมูลโดยภาพรวมแม้จะอยู่ในระดับมาก แต่ควรพัฒนาคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบที่เป็นเลิศ พร้อมทั้งนำไปเปรียบเทียบกับสถาบันมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ว่ามีผลเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- ขวัญตา หนูปล้อง, สุดาวรรณ มีบัว และลัญจกร นิลกาญจน์. (2561). การศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของบัณฑิตสาขาการจัดการวัฒนธรรมสร้างสรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 10 (พิเศษ), 189-199.
- จุฑามาศ เป้าคำกองและคณะ. (2560). ความต้องการศึกษาต่อและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิตและสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี. *วารสารวิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 6 (2), 86-94.
- ฉัตรชัย ทองคำพันธุ์, วิไลวัจน์ ฤกษ์เกษม และลักษณะภูมิ และลักษณะ แก้วกล้าหาญ. (2561). ความคิดเห็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของบัณฑิตทางสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น*. 15 (2), 97-110.
- ธัญญา รัตนพันธ์, สรเดช ครุฑจ้อน และมนต์ชัย เทียนทอง. (2561). การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบผสมผสานตามหลักทักษะชีวิต 4H เพื่อให้ได้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ *นักศึกษาคณะครุศาสตร์, วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิเศษ), 15-24.

- ศรีสุตา ไชยวิจารณ์. (2561). การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 10 (1), 59-72.
- สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน. (2558). *โครงการประกันคุณภาพการศึกษา ปี พ.ศ.2557*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน. (2559). *โครงการประกันคุณภาพการศึกษา ปี พ.ศ.2558*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน. (2560). *โครงการประกันคุณภาพการศึกษา ปี พ.ศ.2559*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน. (2560). *รายละเอียดของหลักสูตรหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน. (2561). *โครงการประกันคุณภาพการศึกษา ปี พ.ศ.2550*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน. (2562). *โครงการประกันคุณภาพการศึกษา ปี พ.ศ.2561*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน. (2562). *รายละเอียดของรายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพการพัฒนารชุมชน 3*. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สุทธิพร บุญมาก. (2560). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. สงขลา : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- Kwon, Y.S. (2021). The Effect of Stress on Smartphone Addiction in Nursing Students: The Mediating Effect of Interpersonal Relationship. *Annals of R.S.C.B.*. 25 (1), 1293-1304.
- Lee, J.S. (2021). Self-Regulation, Interpersonal Relationships, Self-Esteem and Aging Anxiety in Middle-Aged Adults. *Annals of R.S.C.B.*, 25 (1), 799-804.